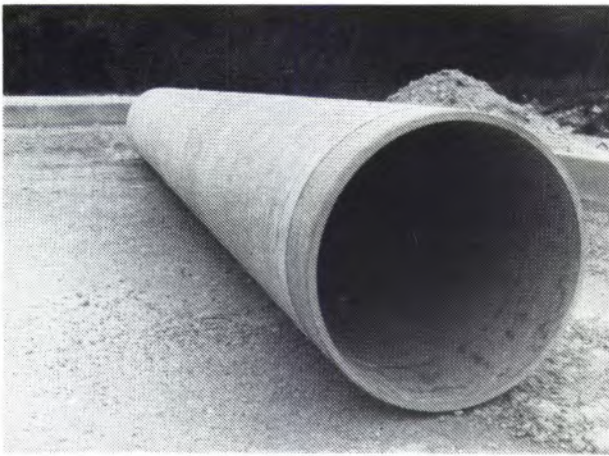

SA PLACA

Revista de Sa Pobla

Març 93 - Núm. 9. Preu: 175 Ptes

Aigua cap a Alcúdia:
La majoria reconsidera
el seu vot.

**Asfaltar damunt
asfaltat: Més
perjudicis que
beneficis?**

**Processó dels
Dotze Sermons
al carrer:**

Àmplia informació
i itinerari a
l'interior.

**Don Jaume
Bisanyes:**
Noces d'or.

Ven a descubrir el

Gran marzo

de **RENAULT**

R.B.E. 86/93

NOTICIA EXTRA.

Te regalamos la opción de equipamiento que elijas.

Aire Acondicionado... ABS... Dirección Asistida... Asientos de cuero... o cualquier otra opción de equipamiento.* La que más te guste, te la regalamos al comprar tu Renault Clio, Renault 19, Renault 21, Renault Express o Renault Trafic.

*Si lo tiene en opción el modelo elegido. *Excepto Caja Automática.

*No incluidos: Renault 19S y Renault Clio RSi.

Noticia de interés.

Condiciones excepcionales de financiación.

Además, en este Gran Mes de Marzo, Renault Financiación tiene condiciones muy ventajosas para ti: 12% TAE en financiaciones a 24 meses y desde el 10% de entrada.

NOTICIA DOBLE.

Tu coche puede salirte gratis.

Porque, cada semana, se sortea un coche entre todos los compradores. Un coche que puede ser el tuyo. Sigue los resultados de los sorteos a través de la cadena Ser.

Ultimo Momento.

Sorpresas para todos los gustos.

En el Gran Marzo descubrirás desde las últimas novedades de la gama Renault hasta lo que tenemos reservado para ti.

EL
GRAN MARZO
DE RENAULT

Oferta válida hasta el 31 de Marzo para vehículos en stock, no acumulable a otras ofertas promocionales. Para más información llama al 900 100 500.

Más de 2 000 instalaciones Renault a tu servicio. Tu Renault con Renault Financiación. RENAULT recomienda lubricantes

RENAULT

RENAULT

Ctra. Inca, 21 - Fax 54 20 14 - Tel. 54 08 55 - 54 04 12

SA POBLA

07420 SA POBLA (Mallorca)

Edita: Obra Cultural Balear
Delegació de sa Pobla

President: Joan Company

Administrador: Joan F. Cantallops

Director: Joan Gelabert

Consell de Redacció:

Isaabel M. Aguiló
Joan A. Alomar
Joan Company
Arnau Mir
Miquel Seguí
Xesca Sastre
Jordi Soler

Coordinació informació local:

Jaume Triay
Margalida Socias

Fotografies: LLabrés

Col.laboradors:

Alexandre Ballester
Miquel López Crespí
Nofre Pons
Pere Bonnín
Joan Fiol
Ramon Molina
Joan Mayol
Joan Pizà

Publicitat i Subscripcions:

Tel. 54.05.15

Redacció: Plaça Major, 18, 2n

Dipòsit Legal: 642-1992

Impremta:

Tirrena, S.A.
C/ Pintor Juan Gris, 2
Manacor

*Els articles signats només
expressen l'opinió dels seus autors*

editorial

10 anys d'Estatut

El passat 25 de febrer s'ha acomplert el desè aniversari de l'aprovació de l'Estatut d'Autonomia per a les nostres Illes. L'Estatut d'Autonomia representà per a molta gent la primera concreció en dret positiu de les esperances de recuperació de la nostra personalitat com a poble i d'una millor gestió del nostres recursos després de més de dos segles d'haver sofert un sistema polític que ens negava la més mínima expressió de la nostra personalitat col·lectiva a més de practicar una autèntica espoliació dels recursos propis.

Possiblement la nostra autonomia pateix el vici ja en l'origen, en la poca convicció autonomista que hi havia en els partits majoritaris del moment de l'aprovació de l'Estatut: una UCD en plena desbandada, un PSOE que ja havia consensuat la LOAPA i una AP que ni tan sols li va donar suport.

De totes maneres, pensam que més que per a reflexions històriques, ara és moment de mirar el nostre futur col·lectiu amb optimisme, l'optimisme que dona el saber que avui l'autonomia és ja un fet inqüestionable, fet que s'ha vist absolutament recolzat pel Principi de Subsidiarietat, una de les pedres angulars sobre el que s'edificarà la nova Europa, principi que és pot resumir de la següent manera: "tot allò que pugui resoldre una instància inferior no ho ha de fer una de superior". També aquest optimisme el podem sentir en veure que a tota Europa hi ha un despertar de moltes nacions que fins ara havien estat ofegats els seus drets; aquest despertar, que evidentment comporta els seus rics, s'ha de veure com el que és, un triomf de la justícia i necessàriament ha de servir perquè les nostres justes aspiracions es ventilin en un contorn històric més propens al reconeixement de la nostra identitat nacional.

Però per damunt de tot aquest aniversari de l'aprovació de l'Estatut l'hem d'aprofitar per fer balanç del que s'ha aconseguit, del que es podia haver aconseguit i no s'ha fet, i per treure'n les conseqüències: és evident que aquest nostre redreçament col·lectiu no pot estar en mans d'uns polítics que tenguin en l'enriquiment personal l'únic al·licient per dedicar-se a la vida pública i que, fins i tot, arriben a la modificació de lleis quan aquestes suposen un destorb per un fabulós negoci familiar. Tampoc aquest redreçament pot estar en mans de partits sucursalistes que responen a directius i interessos que moltes de vegades, per no dir sempre, són incompatibles amb els nostres.

Es del tot necessari que el nostre poble sàpiga trobar noves plataformes, o donar una àmplia base a les que ja hi pugui haver, perquè, tot i l'entorn històric favorable que hem apuntat més amunt, nostra és la responsabilitat històrica de saber a qui encomanem el nostre futur.

DIMECRES DE CENDRA

El passat dia 3, el primer dia de Quaresma, com cada any després de cada missa anàrem a posar-nos la tradicional cendra, mentre ens recordaven allò de “pulvis eris et in pulverem reverteris”, nosaltres ens la posaren després de la missa de les vuit del matí, i poguérem comprovar que són molts els poblers que han perdut aquest tradicional costum secular.

LA PADRINA DE SA POBLA COMPLEIX 103 ANYS

El passat 26 de febrer, madò Catalina Company i Serra “Teixedora” va complir el seu 103 aniversari, per celebrar-ho es va celebrar una missa a ca-seva mateix per donar gràcies pel bon estat en què la padrina de sa Pobla es troba. Després de l'acte religiós, es va servir un bon refresc a tots els familiars i amics que anaren a brufar madò Catalina, per part nostra li desitjam Molts d'anys.

OBRES A MIG FER

Fa cosa d'un mes, el fotògraf de la nostra revista captà aquesta imatge que correspon a l'inici de l'asfaltatge de la prolongació del carrer dels Fadrians, obra durant llarg temps esperada per tots els veïnats, però després d'uns dies de feina, s'han aturades les obres, cosa que n'ha provocat escepticisme, hem anat a contrastar l'opinió dels veïnats i ens han dit que l'ajuntament els havia dit que les obres estaven aturades per donar temps que “el terreny es pitgi”.

carnaval

El passat dia 21 de febrer el capvespre de sa Pobla es vestí de festa per celebrar la RUA, foren moltíssimes les carrosses, comparses i disfresses individuals que participa-ren a la nostra ja tradicional Rua, enguany la desfilada poblera es va veure incrementada per la participa-ció de gent dels pobles de la comarca, un any més es va posar de manifest l'enginy i les ganes de festa dels participants que en tot moment mantin-gueren l'esperit de bauixa propi d'aquests darrers dies. Acabada la desfilada la gent es concentrà, fins ben entrada la nit, a la plaça major on una orquestra animà un conco-rregut ball en què tingueren participació destaca-da els membres de les associacions de la Tercera Edat. L'única cosa que notàrem a faltar, en l'edició d'enguany de la Rua, fou la presència de més bandes musicals.

Conferència de Joan Socies

El passat dimecres dia 10 de març organitzada per la delegació de sa Pobla de l'Obra Cultural, el psicòleg Joan Socies donà una Conferència a la Biblioteca de La Caixa. A l'acte hi assistí un nombrós públic que seguí amb molt d'interés l'exposició que va fer en Joan, una vegada acabada la lectura de la conferència començà un llarg col.loqui entre els assistents.

Bartomeu Tugores Crespi

Gran, 68-1º
Tels. 54 02 51. Fax 54 04 41
07420 Sa Pobla

SUPERMERCADO CARNECERIA

Miguel Serra

Plaza Constitución, 6 - Tel. 54 02 45 - SA POBLA

ELIJA LA CALIDAD

EN NUESTRAS SECCIONES DE:

CARNECERIA - CHARCUTERIA - FRUTERIA

ALIMENTACION - LICORES - LIMPIEZA - ETC.

LLEVAMOS MAS DE 25 AÑOS A SU SERVICIO

VIVÓ

NOVA VALORACIÓ DEL CADASTRE

És a punt d'establir-se la nova valoració del cadastre d'urbana. L'Ajuntament no està molt d'acord amb els preus que l'Estat ha aplicat per metre quadrat, ja que el considera massa elevat; d'aquí que l'Ajuntament està gestionant amb l'organisme competent aquest assumpte.

ASFALTAT DE CARRERS

Nombrosos carrers de sa Pobla seran asfaltats en pròximes dades.

Dins del pla quadrienal que té previst el nostre Ajuntament, sembla que les obres adjudicades tendran com a focus mes important aquest any als diversos carrers que necessiten esser asfaltats.

Per un total de 11.400.000 pessetes, seran asfaltats els següents carres: Muntanya, Sagasta, Rosari, Asalto, Crestatx, Enginyer Waring, Santa Catalina Thomàs i de la Llum.

Per enguany se podrien

adjudicar d'altres obres per a la reparació de nous carrers i camins, per valor de prop de 50 milions de pessetes.

AMPLIACIÓ DEL CEMENTIRI MUNICIPAL

L'actual equip de govern de l'Ajuntament de sa Pobla té la voluntat de dur a terme una ampliació del cementiri municipal.

De moment, l'Ajuntament ha encarregat un pressupost d'un projecte d'ampliació a Vicenç Soler.

Sembla que amb aquesta ampliació es podrà dur a terme l'atenció pertinent a quasi 200 sol·licituts presentades per a la possible compra de sepultures al cementiri pobler. La demanda en aquest sentit és important i les actuals dimensions del cementiri no donen per a satisfer les demandes.

L'ampliació del cementiri és duria a terme a una finca propietat de l'Ajuntament, ubicada just darrera de la finca que va servir per dur a terme la

darrera ampliació inaugurada l'any 1.983.

ELS ESCOLARS PLANTEN PINS A L'ALBUFERA

Un grapat d'alumnes de cinquè d'EGB del diferents centres docents de sa Pobla plantaren fa uns dies 300 pins al parc natural de s'Albufera.

Aquest va resultar un acte ecològic molt important per als escolars que mostraen la seva preocupació que el dia demà a qualcú no se li ocorri la idea de construir un hotel allà on els nins i nines de 10 anys varen plantar els pins.

Polauto

Jaume Pol Cladera

Héroes de Toledo, 54 Tel. 54 58 72
ALCUDIA (Mallorca)

Jaume Pol Cladera

Carretera Inca, 57 - Tel. 54 09 88 - SA POBLA
Héroes de Toledo, 54 - Tel. 54 58 72 - ALCUDIA

NOVETATS A LES PROCESSIONS DEL RAM I SETMANA SANTA

Enguany són moltes les novetats que hi haurà en els actes religiosos del dia del Ram i de Setmana Santa.

La tradicional processó matinal del dia del Ram enguany compatarà amb la participació del pas de la cofradia de la Mare de Déu de Lluc, que com tots sabem representa l'Entrada de Jesús a Jerusalem. Però la innovació més important per aquest dia és la que la processó dels Dotze Sermons enguany no es farà dins l'interior de l'església sinó que es farà pels carrers de sa Pobra.

En aquesta processó que començarà a les 6 de l'horabaixa, hi participaran totes les Cofradies amb els seus passos i ensenyes. Tots els confreres estan convidats, totes les Confraries han animat els seus confreres a participar-hi. El President de l'Associació de Confraries de sa Pobra, Joan Vilanova, ens ha fet saber que l'Associació ha demanat a tots els confreres que s'abstinguin de donar aquest dia ni confits ni caramels. Aquesta processó dels Dotze Sermons es farà segons el itinerari que adjuntam al costat. Els números indiquen l'ordre i el lloc on es faran els sermons.

Però les novetats no acaben aquí, en Joan Vilanova ens ha informat que les diverses Confraries han introduït totes elles innovacions, les més importants són les que presenten les de l'Adoració a l'Hort i de la Mare de Déu de Lluc que estrenen un pas nou cada una d'elles. La revista Sa Plaça no ha volgut desvetllar quins són els motius d'aquests passos nous, perquè l'espectació es mantingui fins al dia de l'estrena. De totes maneres el nostre fotògraf, que sempre està a l'aguait (a més de malsofrit), a captat aquesta instantània en què podem veure el moment en què una imatge, que anirà en un dels nous passos, és desempaquetada. També volem destacar que la confraria de Sant Isidre ha retocat l'estendard i que la de Sant Antoni ha posat el seu pas a punt.

1.- L'hort de Getsemaní	8.- Les dones de Jerusalem
2.- La besada d'en judes	9.- La caiguda de Jesús
3.- Jesús condemnat a mort	10.- Jesús és despul·lat
4.- Jesús carrega la creu	11.- Ecce Homo
5.- Jesús troba sa mare	12.- Jesús clavat en creu
6.- En Simó Cirineu	- La Mare de Déu de la Creu
7.- La Verònica	- La Pietat

**&Massatges terapèutics
&Quiropràxia - Osteopatia
&Reflexologia podal**

Antoni Fernández Cladera
tècnic diplomad

* Artrosi
* Relaxació
* Ciàtica
* Cel.lulitis
* Migranyes

* Lumbàlgia
* Esportius
* Tortícoli
* Stress
* Dolors...

c/ Escola, 133, 1r.
Tel. 54 23 74
07420 - sa Pobra

ASFALTAR DAMUNT L'ASFALTAT

Aquests dies hem pogut veure que han començat les obres d'asfaltatge dels carrers de sa Pobla. Ha estat aquest un tema que ha provocat molta polèmica entre els diversos grups polítics sobre de qui era la culpa que no s'asfaltassin els carrers. Ara no és moment de referir-nos a aquesta polèmica sinó de veure com es duu a terme aquest desitjat asfaltament.

Tots sabem que quan s'asfalta damunt l'asfaltat el que es fa es pujar el nivell del carrer, el que s'ha de fer, si no es vol aixecar aquest nivell, es buidar el terreny, el que s'anomena "buidar la caixa", és clar que fer aquesta obra suposaria encarir moltíssim el seu cost, però fer-ho de la manera com es duu a terme, pensam que suposarà molts de problemes amb els que d'una manera o una altra es trobaran els veïnants afectats, molts d'aquests ja han fet saber el seu malestar.

Els responsables de l'empresa que duu a terme les obres ens han informat que el gruix d'asfalt que posaran serà de 2 cms i mig als laterals, i al centre serà de 5 cms, per tant l'abombament dels carrers quedarà augmentat, aquest augment pot tenir aspectes positius com en la canalització de les aigües pluvials,

però també aspectes negatius com és l'augment de la inclinació dels vehicles que hi circulin: camions i furgonetes de repartiment que poden danyar les façanes confrontants del carrers que tenguin una voravia molt estreta. També respecte al gruix de l'asfalt que es donarà als carrers, ens demanam si un gruix de 2 a 5 cms és un gruix suficient per fer front al rodatge habitual dels carrers de sa Pobla.

Les cases que tenguin la sortida de les aigües de les pluges per davall de la voravia, es trobaran que la seva sortida serà tapada en part o completament.

De totes maneres la reflexió que s'imposa en aquest tema de l'asfaltament dels carrers, es saber si malgrat el cost que comportaria "buidar la caixa" de determinats

carrers, no seria millor i més rendible a la llarga que asfaltar damunt l'asfaltat, perquè el que està ben clar es que si avui s'adopta aquesta solució, segons el nostre parer, no es fa altra cosa que depassar el problema per demà.

La redacció de la revista SA PLAÇA, fent-se ressò dels comentaris d'algun veïnat afectat, es demana si l'Ajuntament està legitimat per modificar els rasants dels carrers, perquè la modificació d'una rasant afecta d'una manera substancial els accessos d'un edifici.

Tal volta aquestes consideracions nostres són una mica alarmistes, voldríem equivocar-nos, però pensam que en una qüestió d'aquesta transcendència s'havien d'haver ponderat més els pros i els contres.

Lluna 154 Tel. 54 05 46 SA POBLA (Mallorca)

Dra. MAGDALENA BENNÀSSAR MOJER
TOCOLOGIA - GINECOLOGIA

dilluns i dijous
de 9,30 a 13,30

dimarts i divendres
de 15,30 a 19

CLINICA PLANAS, S. A.
C/ Menorca, 3
Tels. 73 03 45 / 46 - 73 88 43 / 44
07011 - PALMA

C/ Fadrins, 28, 1r.
Tel. 86 20 92
07420 - SA POBLA

LES GELADES DONEN UN ALTRE COP AL CAMP POBLER

Les gelades són un dels fets més preocupants pels pagesos de sa Pobla, quan s'acosten aquestes dates. Si el sector agrícola travessa per moments difícils, encara s'ha complicat més amb les darreres gelades que han provocat un considerable endarreriment en el creixement i maduració del tubèrcul.

Després que a finals del mes de febrer, els termòmetres baixassin per davall del zero graus, intensificada aquesta baixada per la neu caiguda a la Serra de Tramuntana, els pagesos de sa Pobla varen haver de vigilar de prop els seus camps sembrats per a la collita de patata d'exportació. Nits senceres, matinades fredes, esperant que la planta, la patatera, no es cremàs i no perjudicàs al creixement del producte.

Malgrat aquesta lluita amb el temps, a través de l'aspersió, que evitava la creació de gel sobre les fulles, algunes zones dels Marjals poblers varen ésser víctimes de les

baixíssimes temperatures.

Durant les properes setmanes es podrà fer una avaluació més objectiva de les conseqüències d'aquestes gelades que varen afectar, en aquesta ocasió, zones que, tradicionalment, no eren habituals per produir-se les gelades, les zones conegudes amb el terme de càlides. Un canvi en el vent, va provocar que les patateres es cremassin a uns llocs i a d'altres no. Les zones més afectades han estat precisament Can LLeveta, Son Amer, Son Marc, Talapi i Vinagrella.

Competència.

Si els pagesos, durant els darrers anys, intenten avançar el moment de sembrar el tubèrcul, per tal de poder recollir-lo abans que els altres països exportadors cap als mercats europeus, enguany, sembla que es tornarà a tenir aquest factor de la competència com un dels punts

a salvar per tal d'aconseguir bons preus per a la patata poblera.

Solucions.

En el cas de la gelada, una de les solucions més importants és el canvi de climatologia i l'altra efecte d'alguns components químics que poden ajudar a millorar les plantes cremades.

Aquesta darrera mesura no es podrà veure si ha tengut un efecte beneficiós en la planta fins que no sigui el moment de la collita.

PERRUQUERIA

NOFRE

& MESURES HIGIÈNIQUES:

- *canvi periòdic de materials,
- *fulletes d'un sol ús.

& TRACTAMENTS CAPIL·LARS

& ANÀLISIS DE CABELL

& TINTS I PERMANENTS

Carrer Gran, 44
Tel. 54 11 07

ACADEMIA CEIA

C/. MARINA 30, 1er. TEL. 862462 SA POBLA

TENIM ELS MILLORS PREUS

ORDINADORS, IMPRESSORES, FAX,
FILTRES, MOUSE, ...

PROGRAMES DE: - COMPTABILITAT,
- FACTURACIÓ,
- UTILITATS, ...

SA POBLA

La majoria reconsidera el seu vot

SESSIÓ PLENÀRIA DEL MES DE FEBRER

S'informà desfavorablement la declaració d'utilitat pública de la tuberia d'impulsió d'aigua del Molinàs al dipòsit de l'empres Almarsa

Acord entre el grup de govern i la major part dels membres de l'oposició, en el tema de no informar favorablement la utilitat pública de la tuberia d'impulsió que havia de portar l'aigua des de l'**hort des Molinàs**, fins al dipòsit de regulació de l'empresa **Almarsa**. El vot en contra, per part del grup de govern, és la nota a destacar del passat plenari, amb caràcter extraordinari, que va tenir lloc el mes de febrer a sa Pobla, un vot en contra que es caracteritzà per ésser distint del que el propi govern va votar a la comissió informativa.

El batle de sa Pobla, respecte al **canvi de vot**, va comentar la reflexió que el seu grup havia fet, després de la comissió, en què el vot era donar el vist-i-plau que per llei correspon i donar el suport a l'informe jurídic, que no veia cap problema legal en declarar d'utilitat pública l'esmentada tuberia.

El canvi de vot va ser conseqüència que el PP es va plantejar el fet que l'aigua havia de quedar a sa Pobla, primer per beure i després per regar els horts poblers. D'aquí el seu vot negatiu, en contra de la utilitat pública de la tuberia que havia de conduir aigua des de l'hort del Molinàs fins al dipòsit de l'empresa Almarsa, defensant, per damunt de tot la reserva d'aigua dels poblers.

El PSM va manifestar la seva alegria per arribar a un consens entre els dos grups, sense postures enfrontades, detall que durant les darreres sessions plenàries s'ha posat de manifest en distintes ocasions.

Joan Cladera va parlar de la coincidència en la postura, i que el PSM ja havia manifestat en distintes ocasions que, malgrat que la competència és de la Comissió Provincial d'Urbanisme, era interessant que se veiés que des de l'Ajuntament no s'estava d'acord que s'enduguin l'aigua de sa Pobla.

A més, Joan Cladera manifestà el temor a la possible **salinització de l'aigua**, fet que seria

molt negatiu a una zona agrícola com sa Pobla, on s'ha de defensar l'aigua dels poblers, per ésser l'únic recurs natural que tenen els poblers.

Antònia Mercadal, del PSOE, comentà la possibilitat de deixar aquest tema damunt la taula, per tal que pogués estudiar-se millor l'informe jurídic.

Per la seva banda, Antònia Soler, del CDS, es va abstenir pel que fa a aquest punt.

Per tancar, el batle manifestà que l'aigua és de tot l'Estat, però s'ha d'establir un ordre de prioritat, beure i regar, en el cas de sa Pobla, i "s'han d'instrumentar mecanismes necessaris" per aconseguir una recompensa pels poblers, en cas que s'enduguin l'aigua.

Per cloure aquest punt, que va ser el més destacat dels tractats a la darrera sessió plenària, Jaume Serra, del PSM, afegí, i al marge de qualsevol opinió concreta sobre el tema, l'acord i la coincidència de postures entre els dos partits majoritaris a l'Ajuntament, donant l'enhorabona a l'equip de govern, pel canvi de direcció de vot, vetllant pels interessos de sa Pobla, per damunt d'altres postures.

En el transcurs del plenari, també hi va haver altres dos punts

interessants, com varen ésser dues propostes per dedicar carrers a dues conegudes personalitats del món de les lletres. Una proposta del PSM va ser per dedicar un carrer al poeta **Josep Maria Llompart**, que morí el passat mes de gener. El portaveu del PSM parlà de la importància de Llompart com a poeta, defensor de la cultura i la llengua. Va rebre els vots favorables de tots els grups, a excepció del de **Rafel Munar** que no hi va donar suport.

Igualment va succeir amb la dedicació d'un carrer al fillòleg **Francesc de Borja Moll**, a proposta del PP, vot a favor de tot el Consistori, llevat del regidor d'Urbanisme. Els motius argumentats per Munar per a votar-hi en contra varen ésser que, en la seva opinió, els carrers de sa Pobla tradicionalment tenen noms impersonals i ja que altres municipis dediquen carrers a aquestes personalitats, a sa Pobla el nom dels nostres vials podria triar-se entre escriptors i personalitats pobleres.

Aquesta sessió plenària, es caracteritzà per ésser més tranquil·la des del punt de vista dels enfrontaments verbals i la tensió a què ens tenen acostumats els regidors poblers.

conversa amb... don Jaume Bisanyes

per J. Company

Enguany don Jaume Bisanyes celebra les seves noces d'or com a capellà, don Jaume va néixer a Pollença l'any 1916, va ser ordenat dia 19 de juny de 1943. Després de passar un any a Campanet, va ser enviat com a vicari de la parròquia de sa Pobla, de llavors encà ha viscut sempre com un pobler més, la revista SA PLAÇA ha volgut sumar-se a les noces d'or de don Jaume amb una conversa amb ell per parlar de quina manera ha viscut aquest quasi mig segle a sa Pobla.

don Jaume, l'any 1947

-Vostè va arribar a sa Pobla l'any 44, de quina manera recorda la seva arribada?

-La primera cosa que vaig notar fou que a sa Pobla hi havia un gran religiositat, des del primer moment m'hi vaig trobar bé, els altres companys capellans em reberen amb molta cordialitat, pensa que a molts d'ells ja els coneixia del Seminari. Des d'un primer moment se m'encarregà la feina amb els joves, em varen nomenar Conciliari d'Acció Catòlica, teníem unes reunions setmanals amb els joves poblers que record amb molta simpatia.

-Vostè, després de 50 anys de capellà i amb 77 anys, encara segueix exercint les seves funcions amb plena normalitat, no ha pensat a jubilar-se?

-Jo vaig venir destinat a sa Pobla perquè així m'ho ordenaren, estava

acostumat a Pollença que és un poble molt diferent a sa Pobla, i quan passava per la carretera i veia el poble, pensava que no m'agradaria viure aquí, però jo ho veus, duc quasi mig segle a sa Pobla i ja no puc viure a altre lloc, a vegades algú em fa aquesta mateixa pregunta, i jo sempre li responc que la meua vida està aquí, a sa Pobla, exercint les meves funcions sacerdotals.

-Quan vostè va arribar a sa Pobla, la parròquia, i en certa manera tot el poble, era dirigida pel rector Palou, els qui ja no el vàrem conèixer hem sentit contar d'ell anècdotes que avui són increïbles, era tan rabiós com diuen?

-Don Toni Palou va morir l'any 1950, per tant jo vaig estar amb ell sis anys, sí, realment era una persona amb un caràcter fort, però el record primer que tinc és d'una persona que vivia per l'Església, la seva vida era la

parròquia; com que tenia un esperit molt actiu i decidit, ell ho feia tot, de tal manera que podem veure que tots els llibres de l'oficina estan escrits per ell. Tenia els seus defectes, conseqüència del seu fort caràcter, però tot ho feia per la parròquia, de tal manera que va ser una gran desgràcia que es morís abans que el seu germà, ja que si ell hagués mort després, estic convençut que tot el patrimoni de can Palou hagués estat per la parròquia. Ell estimava tant la parròquia que confonia el patrimoni d'aquesta amb el propi, quan ell era el rector es varen comprar els terrenys de son Sabater, es va fer el pont sobre el torrent, i ja tenia un projecte de fer un santuari a son Sabater. Quan va comprar aquestes casetes que hi havia al costat de la parròquia les va posar en nom seu, i quan va morir passaren al seu germà, va ser després de la mort d'aquest que s'aconseguí que la seva viuda les tornàs cedir a la parròquia.

-És cert que volia que tots els capellans visquessin a la parròquia com si fossin monjos?

-Això fou abans de jo venir a sa Pobla, ell volia que els sacerdots visquessin en comunitat, i em varen contar que havia aconseguit que alguns hi visquessin, però quan jo vaig venir ja havia abandonat aquesta idea.

-Canviant de tema, com va néixer la vocació de fer-se capellà?

-El meu cas no va ésser com el de sant Pau que va tenir una conversió repentina; jo vaig néixer en una família pagesa de Pollença que era molt cristiana, de petit vaig ésser escolà del convent de sant Domingo i de la Parroquia, i allà vaig conèixer un capellà que es deia don Francesc Cifre, que era un home molt paregut al nostre Don Toni "Toniet", fou ell qui em donà l'empenta per anar al Seminari.

-Que sent després d'aquests 50 anys de capellà?

-Una gran alegria i una gran satisfacció d'haver servit durant aquests cinquanta anys a l'església i haver pogut dur una ajuda als altres, i d'aquesta manera haver contribuït al meu millorament com a cristià i al dels altres. Per a mi sempre ha estat un motiu de satisfacció el fet de poder donar un darrera ajuda als moribunds.

-Però m'imagin que hi haurà també alguna cosa negativa?

-La cosa més negativa ha estat el meu propi caràcter que és una mica impulsiu, i aquest meu caràcter és el que m'ha provocat alguna vegada qualche disgust, ja que algú s'ha sentit ofès per alguna actuació meua, i després era a mi a qui ha sabut més greu. Però afortunadament han estat sempre petites coses que no han tingut més transcendència.

-Vostè, a més de les seves funcions de capellà, ha dedicat molts d'anys

a la docència, quin record en guarda?

-Un record molt agradable, sempre m'ha agradat molt el contacte amb la gent jove, ja t'he dit que quan vaig arribar a sa Pobla vaig ésser nomenat conciliari dels joves, teníem un equip de futbol que va estar federat durant 3 anys que es deia les AGUILLES; per tant quan em varen dir per anar al Col·legi Municipal a fer classes de religió, ho vaig agafar amb molta il·lusió, després vaig passar a fer les funcions de prefecte, i més tard les de secretaria, en total han estat 25 anys els que vaig estar al Col·legi Municipal, per a mi és un gran satisfacció quan vaig pel carrer trobar-me amb ex-alumnes meus que encara que hagin passat molts d'anys se'n recorden de quan els feia classes.

-A vostè sempre li agradat Crestatx, fins i tot hi ha qui l'anomena, amb simpatia, "el rector de Crestatx", d'on li ve aquesta estimació per Crestatx?

-Sí, som un enamorat de Crestatx, supòs que es degut al fet que a mi sempre m'ha agradat molt el camp, sempre m'ha agradat molt venir a Crestatx, per a mi ha estat sempre com una il·lusió, ara fa poc que he acabat de sembrar uns pins, que jo ja no veuré grans, però em satisfà

pensar que això ajudarà a que els poblers quan venguin a Crestatx es trobaran millor.

"duc quasi mig segle a sa Pobla i ja no puc viure a altre lloc"

"va ser una gran desgràcia per a la parròquia que don Toni Palou es morís abans que el seu germà, ja que si ell hagués mort després, estic convençut que tot el patrimoni de can Palou hagués estat per a la parròquia"

xerrim

-Males llengües diuen que es vol privatitzar el **servei municipal de l'aigua**, voldríem que abans de prendre una mesura de tanta transcendència s'ho pensassen quatre vegades.

-Hem quedat sorpresos de que al tauló d'anuncis de l'Ajuntament s'anunciàs una **contractació directa** per l'obra dels cavallets quan tothom sap que l'obra esta ja acabada.

-Pareix ésser que l'**industrial camioner** que sen'anà a empadronar a Escorca, no per aquest empadronament es veurà alliberat dels impostos de l'Ajuntament de sa Pobla.

-Ens han arribat notícies del malestar que hi ha a l'Escola Graduada a causa d'unes afirmacions ofensives del **regidor de Cultura**.

-El govern del **PSOE**, amb el tema de ses Salines, ha demostrat el respecte que té per la nostra autonomia, clar que tampoc és menys cert que el **PARTIT POPULAR** amb la reforma de la Llei d'Espais Naturals demostrà el respecte que té pel nostre entorn.

-Aprofitant el bon temps de diumenge passat, anàrem a fer una volta per les marjals, i poguérem veure un **bon esplet de ciment i ferro**. Si el vicari Parera tornàs!

-El simpàtic **assortidor** abandonat del carrer Mr Green es troba en un

estat lamentable, s'hauria de prendre alguna mesura per la seva conservació.

-Hi ha **obres que duren eternitats** amb totes les molèsties que comporten.

-Als **militants del Partit Popular** implicats en el cas Calvià Deyà i Bordoy els ha caigut el pèl, més ben dit quatre mesos de presó i cent milions de pessetes a cada un, que aquestes sí que s'hauran de pagar!

-Seguint amb les conseqüències de la sentència del cas Calvià, n'Andreu Ferret criticava la parquedat del comentari que li suggerí la sentència al **conseller Berastain**, que es limità a dir que "el Partit Popular respecta l'autoritat judicial", com diu el periodista si no ho fes estaria fora de la llei!

-En la polèmica de la incineradora de son Reus, el president del CIM, **Joan Verger** acusa els ecologistes de dir "burrades", a veure si és ell que les diu!

-En Canyelles convidà l'altre dia n'Aznar a dinar, quina sorpresa no s'endugué aquest quan va trobar-se amb un llarg rosari de la **tercera edat**. Diuen que en Canyelles digué "aquestes són les meves legions".

-Hem tingut una gran alegria de veure que a la fi s'ha caviat la **manguera** que s'utilitza per netejar

la plaça.

-L'Ajuntament dona **poca publicitat** al tauló d'anuncis de les resolucions de Ple i de les de la Comissió de Govern.

-L'Ajuntament de LLubí ha editat un fullet que explica la tramitació per sol·licitar ajudes del **Pla d'Amillorament de Façanes**.

-Esperem que l'article d'aquest número de'n Jordi serveixi perquè l'Ajuntament torni a col·locar els **bancs del si-no-fos**.

-Sembla que la **directora de Sa Graduada** no va agafar molt bé que no donassin cap premi a la carrossa que ella havia ideat.

-Les **bandes de música** que havien de fer la Rua comparegueren un dia abans, està ben comprovat que cada vegada que en Jaume se'n va a la neu sempre hi ha alguna cosa que penja.

-De totes maneres ens alegrem de la carregada de piles que ha dut a terme el nostre estimat **batle** a l'estació andorrana de Pal, la nostra enviada especial ens ha informat que amb això d'esquiar és tot un mestre.

-Per acabar volem donar la més sincera enhorabona al **batle** pel magnífic **ban** que va fer públic en motiu dels deu anys de l'Estatut.

TALLER **CLADERA-RIGO S.L.**

FIAT

TEMPRA

CROMA

FIORINO

DUCATO

CINQUECENTO

UNO

TIPO

PANDA

SA POBLA

C/ COMERÇ, 47 TEL. 86 21 56

APUNTS POLICIALS

FEBRER 93

Acabat el febrer, amb fred i neu, amb moltes nits sense dormir per tal vetllar les gelades i amollar l'aspersió quan els termòmetres arribaven als 0 graus, hem entrat dins el març, mirant de cara la propera Pasqua. I si bé és veritat que els pagesos no han dormit tranquils, almanco el fred ha servit per netejar l'atmosfera, per donar força a les arrels de les plantes i perquè morissin molts de microbis.

Entrant dins la tasca, hem de destacar que aquest mes s'han produït **vuit accidents de trànsit**, tots amb resultat de danys materials i sense ferits. La majoria han tengut lloc a cantonades de carrers i, sobretot, per dos motius: no donar pas al vehicle que surt de la dreta i no respectar els senyals d'stop. Un d'aquests accidents va succeir a la carretera de s'Albufera, i la conductora, sense tenir-ne ganes, prengué un bany a la síquia de davant la central d'es Murterar. Tot quedà en un sobresalt i una mica de fang.

Dia 14 a l'horabaixa es produí la **detenció de Rosario C.C.** i de la seva filla Luisa S.C. domiciliades i procedents de s'Arenal (Llucmajor). El motiu: robatori frustrat a la casa del **carrer Renou 31**. La matinada de dia 15, la Guàrdia Civil les posà a disposició judicial. Un altre robatori, no frustrat, fou a l'**establiment de Chama**, situat al carrer Mercat, on els delinqüents, encara no sabem si menjaren cap sobressada, se'n dugueren la furgoneta C-15 que tenen per treballar. Relacionat amb l'assumpte de Chama, possiblement hi ha la sustracció d'un turisme Seat Eivissa que la mateixa nit estava estacionat davant can Quic. Per altra part, l'horabaixa de diumenge 28 en **Tòfol Perelló del Manhattan Burger**, ajudat per un grapat de joves poblers,

trobaren un jove vengut de Son Ferriol (Ciutat), Jesús B.G., que juntament amb dos joves més, robaven tabac i monedes d'una màquina del local. La Policia Local instruí la denúncia i les diligències pertinents.

Al passat núm. de la revista Sa Plaça, férem referència a l'incendi de la casa del carrer Assalt 26. Desgraciadament aquest no ha estat l'únic ja que la matinada de dia 14 a la **casa del carrer Sol 45**, habitada per en **Jaume Marimon**, també les flames hi ballaren una bona estona i el foc va fer malbé el mobiliari de la casa. L'acció ràpida de la Policia Local i dels bombers de Serpreisal evitaren mals majors.

El matí de dia 10 tot el poble quedà commocionat amb la notícia de la mort d'en **Guillem Serra de "ca'n Barrigo"**. Sobren les paraules, només ens resta escoltar el silenci que ha deixat.

Tots els poblers que dia 18 anaren a l'ambulatori de la plaça d'es Mercat i veren que els **joves de la 3a edat** anaven d'excursió, deixaren de caminar tan feixucs i de sentir-se tan malalts pensant que...

Dimecres dia 3, aprofitant el temps adequat per aquestes feines, els **"escultors" d'arbres** en feren de les seves dins un indret tan pobler com és la plaça.

Dins les activitats concretes **de la nostra policia**, s'ha de dir que el mes de febrer tindrà un petit fet rellevant dins la seva història ja que, en primer lloc, s'ha posat en marxa un programa informàtic per tal **d'agilitzar i modernitzar les tasques burocràtiques i**, en segon lloc, els impresos i la paperassa oficial han començat a sortir amb paper reciclat, per així contribuir un poquet a la millora de la cada vegada més castigada i OBLIDADA ecologia. En

relació a aquest aspecte, hem de destacar que el passat mes de desembre els policies i els funcionaris del Jutjat recolliren una nombrosa quantitat de paper emprat i l'entregaren a la Fundació DEIXALLES per tal de reciclar-lo. Aquesta activitat es tornarà dur a terme el proper mes d'abril.

I per concloure aquesta pinzellada del mes de febrer volem contar-vos un fet, per una part anecdòtic i per altra graciós i sorprenent: Són les dues de la matinada de dia 6 i el cotxe de la Policia Local patulla pels carrers. Dins el cotxe hi van en Xisco, en Toni Andreu i en Pere. Van pel carrer Muntanya, arriben a la Banca Catalana i continuen en direcció al carrer Escola, però quan són davant el **bar La Guitarra**, actualment regentat per un jove de nacionalitat marroquí, senten bels i crits. S'aturen, veuen un grup de joves darrera una porta metàl·lica sense poder sortir defora. Qualque graciós els ha tancat amb pany i cadena i ara ni els clients ni el propietari no poden sortir del bar. Els policies amb ajuda d'escarpra, de serra i de maceta aconseguixen rompre la cadena i, d'aquesta manera, alliberar els empresonats. Segons el propietari del bar, aquest fet ha vengut motivat per una discussió un parell d'hores abans amb companys seus. No ha volgut presentar cap denúncia, i tot queda en un fet anecdòtic. El servei de patulla continua i ...

TAN SOLS SI ÉS URGENT: 061

El grau o nivell de benestar social i tecnològic d'un poble es mira de moltes maneres, i una d'elles és la sanitat.

A Mallorca tenim tots els hospitals i centres sanitaris a Palma, això té com a conseqüència que l'assistència mèdica es demora molt més en totes les urgències sanitàries que es produeixen a la part forana, ja que si comptam des del moment en què es produeix l'accident o l'emergència fins que la persona es troba en mans especialitzades amb l'equip i l'instrumental pertinent passa molt de temps.

Per tal de minvar aquestes diferències, entre altres motius, l'INSALUD/BALEARS, ha posat a disposició dels ciutadans de l'illa el telèfon 061 per emergències sanitàries. Aquest núm. de telèfon està connectat a una central de coordinació d'urgències on durant les 24 hores del dia s'atenen les comandes i peticions sanitàries urgents tal com són els malalts greus o en estat crític, les persones que han tingut un accident, etc.

Explicat el concepte bàsic, el que interessa més els poblers és que, gràcies a aquest servei a la comarca d'Inca, tenim una UVI mòbil dotada de metges i de personal auxiliar formats específicament en mitjans tecnològics pel trasllat de malalts en estat crític. Aquesta UVI no és una ambulància com una altra ja que no té com a primera

prioritat arribar aviat a l'hospital sinó que el malalt arribi en les millors condicions possibles al centre hospitalari. A sa Pobla hem tingut l'oportunitat de veure treballar aquesta gent i sabem que el seu nivell professional és molt alt.

Els que sovint treballen amb urgències o accidents de trànsit saben de l'important que és tenir aquest servei. L'única cosa que desitgen és que duri molt de temps i que es vagi ampliant a la resta de l'illa, ja que moltes vides humanes es podran salvar o bé disfrutaran d'una millor qualitat de vida.

SALÓ RECREATIU PARIS-DAKAR

TEL. 54 02 63

PL. MAJOR, 7 -SA POBLA

En Xisco Company comunica als seus amics i públic en general que ha passat a regentar el SALÓ RECREATIU PARÍS-DAKAR de la Pl. Major, núm. 7 de sa Pobla, tel. 54 02 63, des d'on els seguirà atenent el més correctament possible.

Per a assumptes relacionats amb les gestions de compra-venda els seguirà atenent a la IMMOBILIÀRIA CIUTAT DE LOS LAGOS, a la urbanització LAS GAVIOTAS de la BADIA D' ALCÚDIA.

INMOBILIARIA

CIUDAD DE LOS LAGOS

OFICINA DE VENTAS CIUDAD DE LOS LAGOS, S.L.
INTERNATIONAL REAL ESTATE

Carretera Sa Pobla - La Albufera de Alcúdia
LOCAL N° 5 - APARTAMENTOS LAGO PARK
Tel. 89 08 14

07408 - LAS GAVIOTAS
PLAYA DE MURO

REPLICA A "un pagès" MANLLEVADIS

Tot seguit d'integrar-me a una tertúlia, m'oferiren, per llegir, una llista d'atributius, divulgada de fresc, que menyspreava l'honorabilitat d'algunes persones.

Just haver llegit el primer, sobtosament vaig pronunciar: És la tercera vegada que surt a rel·luir l'escòria social que denigra la cultura del poble. Acte repulsiu, per grosser, emprat per aquells que no saben donar la cara.

El precedent no és una cabòria per al tema. Jo no ment. Si m'equivoc, sé rectificar; si importa ratificar. Els tertulians, d'inveterada amistat, ensems foren del meu parer.

Dies més tard, l'editorial de la revista Sa Plaça núm.7 qualificava l'acte de covard, més la indefensió que no pel greuge. Els brètols de l'acte no pensen que aquest costum boig, similar a l'habitud de l'estruc que davant un perill imminent amaga el cap entre la bardissa mentre mostra els darreres, mai no és perfet, pel qual s'intueix la mà autora com succeï amb les dues llistes precedents.

Però el rebuig manifestat per la revista sembla no ésser del tot cert, quan, en el mateix número, apòstata del seu parer encobrint un escrit en resposta a Melior Comes baix l'apel·latiu de "un pagès", així de petit. Ho deu ésser. Resposta que em plau comentar.

Perquè l'ús reiterat de "pagès" no s'interpreti d'irònic o satíric, empraré els apel·latius: company, per fer més ensems el camí, i col·lega, per la professió.

El company i col·lega, que amb el seu escrit reflecteix cultura i vivor -no tanta-, copsaria que l'exposició de mèrits no estava en contra del mereixement, sinó cap altre comportament obvi.

Comes pensava, que abans

d'entrar l'huma en capella, era un deure esmentar els mèrits, i prompte tingué la resposta d'un "waysia" que, fent ofici d'esquirol, arterosament emportà el sentit de l'escrit d'aquell, pel viarany ronyós de la política lacai; una imitació servil de servil de llepacrestes.

Si Comes hagués exposat els desmèrits, li hauria respost un "sudra"? És obligat recordar que des del 1901 fins al 1969, sa Pobra tingué 29 batles, tots mereixedors de gràcia per haver fet possible l'embelliment de la nostra vila i romanen a l'oblit per manca de padrinatge.

Convé recordar al company i col·lega, que qualsevol DRET implica un DEURE que és cristià, i si és CRISTIÀ deixar que els anys consumeixin les coses DOLENTES de l'humà, -que prou n'està carregat el poble-, a l'objecte que el temps faci enjudiciar millor la posteritat.

Company i col·lega, patir ombrafòbia, per precaució, és meritoria. Patir ombrafilia, aquella que minva la dignitat humana i obliga a vinclar l'esquena i la genuflexió, company i col·lega, és no tenir noció dels valors humans que són de veritat CRISTIANS.

El cristianisme, tan fàcil de pronunciar, és difícil de practicar. Al final, company i col·lega, són espolsades que reben aquells que ho volem dir. Entre la pagesia es diu: Qui no vol pols, que no vagi a l'era.

Company, fer de balanci i d'estruc és de ximplet. T'ho assegura EL COL·LEGA.

Nota: Jo, Melior Comes Serra, aval i em faig responsable del precedent escrit del COL·LEGA, d'acord amb l'original rubricat.

MOSTRA DEL RECULL FOTOGRÀFIC SANT ANTONI-93

El proper dia 3 d'abril quedarà inaugurada, a la Biblioteca de LA CAIXA, l'exposició de les fotografies que han participat en el Recull Fotogràfic que la revista SAPLAÇA organitzà per les festes de Sant Antoni. En aquesta mostra s'exposaran 25 fotografies, ampliades i emmarcades a 40/50 cms. Aquesta mostra compta amb el patrocini de l'Ajuntament de sa Pobra, i estarà oberta durant totes les festes de Setmana Santa i Pasqua, fins el dia 13, Diada de Crestatx.

RECULL FOTOGRÀFIC SANT ANTONI 93

Sport Sapobla

MATERIAL I PRENDES ESPORTIVES

C/ Major, 42
Tel. 54 04 89

SA POBLA (Mallorca)

Son Fornés, S. A.

Ctra. Sa Pobra - Inca, Km. 1'200 - Tel. 54 09 12
07420 - SA POBLA - (Mallorca)

S'ALBUFERA A LA CULTURA POPULAR

Per Joan Mayol,
director General del Parc Natural de S'Albufera

Introducció

La importància de S'Albufera a l'economia i la sociologia de la comarca de la badia d'Alcúdia ha estat molt gran. No és aventurat considerar que aquest accident geogràfic ha condicionat la història de la contrada: hi ha indicis que permeten suposar que el port romà de Pollentia eren, precisament, els estanys de S'Albufera, aleshores més profunds i menys aterrats que a l'actualitat. Durant centúries, aquesta contrada era a la vegada una font important de caça, pesca (BERARD 1789) i pastures, valors que determinaren que s'en reservas la meitat a la Corona en el Repartiment. S'Albufera era també un focus de febres palúdiques de gran importància (WEYLER 1854). Les obres de dessecació i conreu empreses el segle passat implicarien, per primera vegada, l'inmigració de ma d'obra de manera significativa a l'illa, i suposàren canvis molt importants a la contrada, amb l'increment de la riquesa agrícola, la importació de nous conreus, etc. De 1988, és el primer parc natural de les Balears, i suposa l'aplicació d'un nou ús del territori fins ara inèdit a la nostra illa: la conservació combinada amb un aprofitament contemplatiu i de lleure.

S'Albufera representa un espai natural d'importància internacional en funció especialment de l'avifauna que hi habita i per altres valors ecològics. Però aquests no són els únics, i podem constatar com resulta, a la vegada, un espai patrimonialment valuós des del punt de vista cultural. Totes les restes de l'obra de la

Majorca New Land Co., els edificis, la infraestructura hidràulica, els ponts, etc... tenen un valor històric, adhoc artístic, notable. A tall d'exemple, senyalem com els Ponts de Ferro (sobre els torrents de Muro i Sant Miquel) estan construïts amb les tècniques utilitzades per Eifel per a la famosa torre homònima, vint anys abans d'aquella (MAYOL i VELASCO, 1992). Si ha estat, i és encara avui, important a la vida de la contrada, és lògic que hagi influenciat als seus habitants i a la seva cultura.

Voldríem presentar aquí algunes consideracions sobre un aspecte concret de la cultura popular existent en relació a S'Albufera, la de les gloses i cançons populars. Som conscients de que aquest és un segment molt esquifit de la cultura popular, i que caldria ampliar-lo a narracions, toponímia, nomenclatura d'animals i plantes, mètodes de caça, de pesca i de conreu, construcció d'estris de tota mena (agrícoles,

piscícoles, etc), lexicologia particular, gastronomia i tants d'aspectes com s'han de considerar en aquesta disciplina. Però atés el caràcter i la temàtica marcats per aquestes Jornades, ens limitarem als aspectes de referència.

Material i mètode

La nostra aportació es restringeix a l'anàlisi inicial, des del punt de vista de l'antropologia ecològica, de les cançons i gloses relacionades amb S'Albufera que hem pogut reunir. Es tracta d'examinar com es reflecteix al cançoner la relació de l'home amb el seu ambient natural, S'Albufera en el nostre cas.

Hem tengut accés a fonts molt limitades, per la qual cosa aquest treball és sols una possible aportació

inicial, un portell obert a les inquisicions d'altres investigadors a qui voldriem convidar a espigolar amb més dedicació en aquest camp, on és ben segur que les fonts orals poden proporcionar encara esplets dignes de les terres grasses de marjal.

Hem consultat el Cançoner del P. Ginard (GINARD, 1966/75), amb una lectura completa de totes les gloses i cançons recollides a Muro i Sa Pobla, així com les d'altres pobles, que feien referència explícita a S'Albufera, sa marjal o a espècies de fauna i flora característiques d'aquesta contrada. També hem pogut consultar l'únic disc (a la nostra coneixença) on figuren cançons relacionades amb aquest tema (CABALLERO Y JANER MANILA, 1972). Finalment, hem inclòs algunes cançons recollides personalment amb l'ajud de distintes persones, entre les que volem destacar a Madò Antònia Buades, Alexandre Ballester (Sa Pobla) i alguns padrins de Muro que ens han ensenyat algunes d'aquestes glosades.

Resultats.

L'aplec que hem aconseguit és de cançons. Hem de considerar aquest resultat com a molt parcial, i amb tota seguretat es pot ampliar considerablement amb una recolecció específica, que resulta urgent atesa l'edat dels potencials informadors.

Les cançons i glosades recollides figuren a continuació.

De GINARD, 1966/75

1 Sense am agafam s'anguila això és de bons pescadors. Santo Domingo, adió, que mos n'anam noltros dos de cap a sa nostra vila

- 2 S'enginyer que te sa clau de sa caixa des doblers per pagar es jornalers que fan feina en es canal
- 3 Es Valencià va gros amb nou o deubergantelles. Lo que caven ses femelles sé cert que seran porgueres per llarg que sia s'arròs
- 4 Ses Vetes des Devantal que durà Na Terregueta valdran més que sa Conqueta i set cortons de marjal
- 5 Amor, si a Sa Pobla anau 'cabareu de posar greix allà hi ha anguiles i peix i carabasses a trau
- 6 Sa paia no és ben igual de cànjom, fesol i bova l'qualque vadella bona la treuen de sa marjal
- 7 Terres grosses de marjal un temps hi cantaven grins i ara amb sinis i molins truen un gran capital. Patates com un poal, mongetes com a poncins, i es diumenges es fadrins enc que no sien molt fins corbates i corbatins pareixen de can Verdàl
- 8 D'ets esportins fan ses piles i posen es fil en doble Tonina, devers Sa Pobla, ¿Que no hi menjareu anguiles?
- 9 Sa Pobla no te igual de cànjom, fesols i bova i qualque gavella bona que treuen de Sa Marjal
- 10 Ara som en es Gog Blau des terme de S'Albufera ¿No et recordes quin temps era que jo era marinera i tu patró de la nau?
- 11 En esser a Can Barrera vos girareu de d'allà veureu es Colobrar Can Vauma i S'Albufera

o mateix que Can Bossera que està confrontatnt la mar

- 12 Es Senyor de S'Albufera fa frente a un general: a cada cap de canal hi ha posada bandera
- 13 Ja val mes pescar de cuc dins es canal den Pujol que haver de fer es campussol dins es sementer tan brut
- 14 S'altre vespre somiava que un mestre em feia es dogal i es canyom de sa marjal de Sa Pobla no bastava

De CABALLERO I JANER MANILA:

- 15 Un bon dia de Sant Pere a missa no vaig anar perque me feren plantar arròs bomba dins S'Albufera
- 16 Quan veig que posen bandera es meu cor no te repòs se feina des plantar arròs es caminar per enrera

Inèdites

- 17 No comenceu a esquitar que per tot ja vaig remull mal es barco 'gues fet ull quan va venir es Valencià i es primer goig que sembrà no havia d'haver tret ull (var. 2 vers: que jo gens d'aigua no vull)
- 18 Ses "juergues" s'han acabades a devers Es Colombar ara no podem pescar aquelles anguiles gruixades ni pegar aquelles panxades que no mos podiem 'cabar
- 19 Devers Can Tomeu Gener dins un redol de sesquera una femella em va fer sa pell de sa fava enrera

20 S'Arròs de dins S'Albufera
és mort i no té remei
ha rebentat en Herbei
Canyet i qualque jonquera

21 Cançó de regar amb lates
(a Sa Marjal)

Un temps en aquest portal
jo hi tenia es be compost
ara ja hi pas tan rost
com s'aigo per sa canal

22 Cançó de regar amb buidador

Un temps tenia criada
per dur ets infants en es llit
ara per un pa florit
rentaria una bugada

(20, 21 i 22 de Madò Buades)

Anàlisi :

De les cançons recollides, una primera anàlisi ens permet constatar les referències següents:

1. Històriques. Tres fan referència a fets històrics concrets: la presència dels enginyers anglesos com a capitalistes de la gran obra de dessecació (2) i la venguda dels valencians a establir el cultiu industrial de l'arròs, que s'esdevingué a l'any 1901 (17) i (3) També pot ser d'aquest grup la num. 12, relativa tal volta als senyals que es feien a determinats canals per obrir o tancar el pas de l'aigua de reg, o be a les banderes de senyal en el moment del plantar l'arròs.

2. Agrícoles. Més del 60% de les cançons tenen relació directa amb pràctiques agrícoles o productes del conreu. Es tracta, per tant, amb diferència, de la temàtica més important, el que resulta coherent amb la base econòmica agrària de la societat mare d'aquest producte cultural. És interessant la referència repetida al canyom, un conreu antigament molt important i actualment abolit per complet. L'abundància d'aquest tema

es veu reforçada perquè moltes feines agrícoles es feien cantant, en contraposició a altres activitats, com la pesca o la caça, solitàries i silencioses.

3. Les referències a la pesca són relativament importants (1, 5, 8, 13 i 18). Resulta curiós que no hi hagi cap referència a pràctiques cinegètiques, igualment molt importants però tal vegada més minoritàries en temps primer.

4. Les espècies silvestres esmentades tenen interès aplicat, com és l'anguila o la bova (per cordar). No el tenen la sesquera (19), el canyet, la jonquera i l'herbei.

Conclusió

S'Albufera i els productes - animals i vegetals - que ha proporcionat a la comarca tenen una presència ben diversificada al cançoner de la contrada, com és lògic atesa la importància històrica i econòmica del prat a la vida quotidiana de Muro i de Sa Pobla.

La riquesa d'aquest patrimoni cultural és notable, i en gran part inèdita, motiu que aconsella la

dedicació dels investigadors i requereix una feina de recollida i estudi que sols es pot realitzar a curt termini, atesa l'edat dels informadors potencials.

Bibliografia

BERARD, G. 1789 (1983) Viaje a las Villas de Mallorca. Ajuntament de Palma. Luis Ripoll Ed. Palma de Mallorca.

CABALLERO, J.M. Y JANER MANILA, G. 1972 Canciones populares de Mallorca (Cançons casolanes i del Camp de Mallorca. Llubí). Disco de Ariola Eurodisc SA.

GINARD, R. 1966-1975 Cançoner popular de Mallorca. Ed. Moll. 4 vols. Palma de Mallorca.

MAYOL J. i VELASCO, M. 1992 Els Ponts de Ferro de S'Albufera. Suplemento de Urbanismo. Diario de Mallorca.

WEYLER LAVIÑA, F. 1854 (1992) Topografía físico-médica de las islas Baleares. Ed. El Tall. Palma de Mallorca.

ABRIL MALLORQUI, ROMIATGE POBLER

Un temps i un lloc i una acció. Quasi sense adonar-nos, cada any, des de la memòria del poble, a sa Pobla, acomplim les tres unitats clàssiques en una celebració tradicional. Així, un temps, l'abril. Un lloc, **Crestatx**. I, una acció, de romiatge.

A les cultures primitives, a l'abril, hi havia festes rituals dedicades a les divinitats dels conreus. I, fins a l'edat mitjana, l'abril fou presentat com la figura d'un jove amb flors a la mà. També fou representat, l'abril, com una joveneta coronada de murta. La murta, tan simbòlica i present a les enramades de les nostres festes. Ai! brot de murta...

En el primer calendari dels romans, l'abril era el segon mes de l'any, i no el quart, com ara. L'escriptor i gramàtic llatí del segle IV, **Ambròs Teodosi Macrobi**, comenta que **Ròmul**, el fundador, per allò de creure en l'ascendència mitològica, decidí d'anomenar el primer mes de l'any amb el nom del seu pare, el déu **Mart**, d'on procedeix "març" i el segon mes amb el nom de la mare d'**Enees**, que era **Venus**, millor dit, **Afrodita**, aplicant el terme "aphrilis", que, amb el temps, es va transformar en "aprilis", d'on vendria el mot abril.

Tota aquesta etimologia és, certament, fantàstica i es remunta al període augustal. Basant-se en el polígraf **Marc Terenci Varró**, es considera que el nom d'abril deriva del verb "aperire", obrir, ja que després de l'equinocci primaveral s'obria la mar a la navegació i, a terra, les plantes comencen a obrir-se pels brots. En idèntic sentit, a Atenes, aquest mes era conegut com "anthesterion", el de les flors, car en aquest període tot floreix.

Uns signes de "Resurrecció" i uns accents de "Primavera"

escintil·len l'aire festiu. El romiatge a Crestatx, des de sa Pobla, és multitudinari, renovellat i augmentat cada any. Es la diada dolça del record present, la gran diada en què, sa Pobla viva, torna al seu bressol. Per a la vila de sa Pobla, Crestatx és més que un oratori estimat i prou freqüentat per la devoció poblera. Crestatx, per a sa Pobla, és el bressol de la vila, el seu focus generatriu, la seva arrel immemorial. Un encís ancestral, màgic i religiós vibra a Crestatx i, la permanent atracció de Crestatx es converteix en convocatòria per a tot sa Pobla a la "Segona Festa de Pasqua", jorn crestatxer per excel·lència.

Se sap que, almenys des de **1285**, ja existia l'oratori de **santa Margarida** a l'alqueria de Crestatx, veïna d'**Huialfàs**. Va ésser la primera parròquia de sa Pobla. Per altra banda consta que uns horts de regadiu a la partió de l'alqueria de "**Deyat-al-Marjal**" fou adjudicada al noble cavaller **Gastó de Montcada**, Vescomte de Bearn. De Gastó de Bearn, conegut com "el lleó dels Pirineus" hi ha cròniques i llegendes que ompliren un agitat període de la formació dels estats feudals a la comarca pirinenca del regne catalano-aragonès.

Del segle XIV és té constància de les festes anuals que ja se celebraven llavors a Crestatx amb assistència de l'Ajuntament i tot el clergat, xeremies, joglars, corregudes de l'oca o de pollastres. En una crònica de l'any **1909** consta que pel dia de Pancaritat acudiren a Crestatx 585 carros i més de 4.000 romeus, molts d'ells feren el camí a peu.

Fa anys la carretera estava sense asfaltar i el camí a Crestatx era un seguit de pols. Aleshores, el senyor alcalde de sa Pobla, per no embrutar-se els botins o les sabates, designava un regidor que, portant la vara acompanyàs els capellans, barretiners i seguici. Al regidor que acomplia, devot i ufanós, aquesta funció el dimarts de **Pasqua**, li deien "**es Batle de sa Pols**". Un any, crec recordar que cap al **1965**, el bon amic i periodista "**Gafim**" que assistí a la festa de Crestatx, s'assabentà del fet, i l'endemà va publicar al diari que, a sa Pobla, havia conegut "el Batle de sa Pols" però ho va escriure en castellà, amb tota intenció.

Alexandre Ballester

EL BANC DEL SI- NO- FOS

Per Jordi Soler

Tenc, de petit, un record entranyable, la recreació del qual té tota la plasticitat d'un quadre de Bruegel.

Cada tarda, per poc sol que fes, quan jo anava a l'escola graduada PRIMO DE RIVERA o quan a les cinc en sortia, em topava amb una rotllada de vells asseguts sempre en el mateix ordre i la mateixa postura als bancs de pedra que encara hi ha davant l'escola. Aquells vellets, la majoria secs i esclanyolits, ajudats i armats del seu gaiato, tiraven junta tranquil.lament i tractaven de **omnire divina humanaque**, acariciats

suaument pel sol bondadós de les calmes de gener. Els vells hi eren quan jo entrava a l'escola i hi eren quan en sortia. Cada dia el mateix, imatge repetida i calcada una i una altra vegada. Jo, llavors, els tenia una mica d'enveja perquè ni havien d'anar a escola ni havien de fer feina i perquè disposaven de tot el temps del món per a ells i jo els veia, malgrat les seves queixes contínues, contents i animats, petant la xerrada fins que es feia fosc.

Aquesta escena es repetia als bancs de la façana de la Quartera i a vegades als bancs de la placeta de L'església. També supòs que l'escena es devia repetir a distints indrets de Sa Pobla. Allà on hi hagués un raig de sol allà hi havia un estol de vells recitant la lletania de les seves penes.

És curiós que avui que Sa Pobla compta amb una residència, dos clubs de la tercera edat i televisió a cada casa, els bancs de les places encara congreguin els vells del poble.

De tots els bancs que hi havia a Sa Pobla no fa gaire temps, han passat a millor vida aquells que estaven davant la Sala. Per ventura aquests eren els bancs predilectes dels vells poblers. Sense cap dubte aquests eren els bancs on en Bernat i en Polo passaren les millors hores. Per ventura els caps pares que dissenyaren la reforma de la casa de la Vila trobaren que aquests bancs eren elements distorsionadors de la puresa de línies de la façana. El cert és que els bancs desaparegueren

com l'ànima de Robert i que amb ells desaparegueren, impreses dins la pedra, multitud d'històries sucoses.

Aquest bancs, anomenats encertadament BANCs DEL SI- NO- FOS compleixen dins la vida diària dels vells de Sa Pobla dues funcions ben diferents. La Primera, i d'aquí li ve el nom, és que els bancs són i sempre han estat veritables MURS DE LAMENTACIONS. Quantes queixes han hagut de suportar!. Aquell vell que repenja la barra sobre la corba del gaiato i diu freturós: SI- NO- FOS D'AQUESTS GENOLS... o aquell altre mossegat d'artrosis: SI- NO- FOS D'AQUEST DOLOR... o encara aquell altre que viu quasi a les palpentes: SI NO FOS D'AQUESTS ULLETS MEUS... cavallet quan eres jove. Així, cada dia, els vells passen el rosari de les seves queixes, memorial de greuges que adrecen a la pedra humida i muda dels bancs del si no fos.

L'altra funció dels bancs públics és la que quasi bé tenien a l'antiga Grècia. Allí els més vells del poble s'asseien als bancs de la Plaça i constituïen el CONSELL D'ANCIANS que regia els destins de la comunitat. Aquí, malgrat tot, els vells des del seu banc exerceixen si més no, la seva missió diària de notaris i cronistes dels esdeveniments populars i contenen i anoten al seu particular llibre de registre, la caiguda puntual de les fulles dels arbres a cada tardor, el naixements de les llunes i fixen el lent calendari de les hores i els dies i entre queixa i queixa desen als paranyes de la memòria tots els afanyes, les dèries i els desamors.

Des d'aquí vull reivindicar pel nostres padrins que els bancs tornin a tenir aquella influència en tots els ordres de la vida ciutadana que tengueren fa molt poc.

VISITA DEL PRESIDENT DEL CONSELL INSULAR A ACA

Dia 23 de febrer la seu de la Fundació Aca de Búger va rebre la visita del President del Consell Insular de Mallorca Sr. Verger i la consellera de cultura del Consell de Mallorca Sra. Pilar Ferrer. També assistiren els batles de Búger i de sa Pobla així com una representació de la fundació Guillem Cifre de Colonya i membres del patronat de la fundació ACA.

El motiu principal d'aquesta visita fou la d'assistir a la signatura d'un compromís per iniciar els tràmits legals de la cessió de la presidència d'honor de la fundació ACA i el finançament de la mateixa fundació.

Eren presents a l'acte el notari Sr. Palmer i el misser Toni Buades els quals redactaran el document pertinent.

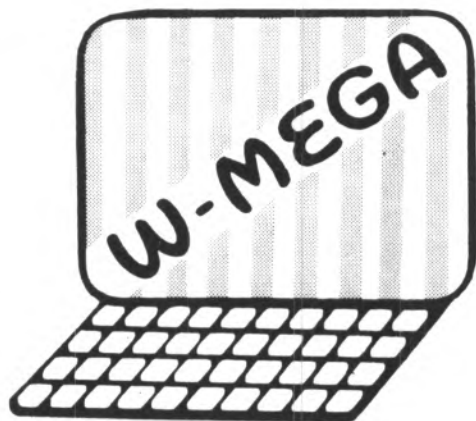
Aquesta primera visita del President del Consell Insular de Mallorca representa un punt de partida important per la nova estructura i projectes a seguir per la Fundació ACA.

El passat dia 19 de febrer s'inaugurà al Museu d'Art Contemporani l'exposició "4+1" que reuneix una mostra de la pintura que es fa a la germana illa d'Eivissa. Un total de 25 obres representatives de cinc joves creadors que comencen, però no per això, amb manca de qualitat. El batle accidental, Antoni Serra, presidí la inauguració a la qual també assistí Catalina Verdera, crítica i galerista eivissenca i comissària de l'exposició, que fou cedida pel Centre de Cultura "Sa Nostra".

ordinadors

Oferta del mes!!

386 sx-33 Color
2 mb Ram
2 sèrie 1 paral.lel 1 jocs
disc dur 44 mb.
disquera 3 1/2 (1.44)
teclat 102 tecles
monitor color 1024 x 768

109.000 ptes.

O DES DE 4.500 AL MES!!
DR DOS 6.0. I RATOLÍ
REGAL!!

i.v.a. no inclòs

Bon profit amb en Xisco de Can Moranta

per Joan Teixidor

-Quants d'anys fa que et dediques a la pastisseria?

-Jo sempre he dit que ja hi vaig néixer pastisser, ja que som fill de pastisser, mon pare era un molt bon pastisser que des del primer moment em va anar introduint dins l'ofici. A més, sempre m'he preocupat de llegir tot el que he pogut sobre el tema, així com assistir a tots aquells curssets que he cregut que podrien ampliar els meus coneixements.

-Xisco, tu a més de tenir el títol de Mestre Artesà, ets Ponent de la Comissió que dona aquet títol, què s'ha de fer per obtenir-lo?

-S'ha de fer un examen i mostrar unes feines que hagi fet per demostrar que has arribat a assolir un nivell de mestre en la professió.

-Una vegada vaig llegir que un especialista en gastronomia es lamentava dels postres dels Restaurants i deia que no entenia com havent-hi a Mallorca un tan bon pastisser com tu, hi havia restaurants que tinguessin aquest aspecte descuidat?

-Respecte als postres de pastisseria dels restaurants et vull dir que és una

mica complicat ja que es del tot necessari que el restaurant mantengui els pastissos en condicions i a més que els pastissos que es serveixin siguin del dia, cosa que no sempre passa.

-A tu sempre t'ha preocupat la recuperació de la pastisseria antiga mallorquina?

Sí, em sap molt de greu que els pastissos tradicionals mallorquins que són d'una qualitat extraordinària es vagin perdent: l'Ensaïmada de Sobrassada que jo vaig aprendre de fer de mon pare la vaig presentar a la Mostra de Cuina i va tenir un gran èxit, altres pastissos com el pastís de figues, les panades de pebres amb llom, les il·lusions de novia, els coixins mantegats, i un llarg llista que et puc donar no s'han de prendre, i a aquest objectiu dedic gran part del meu temps. Pensa que la cultura gastronòmica sempre ha anat lligada a la cultura popular: cada època de l'any tenia els seus propis plats i pastissos, així per Els Reis es feien les Llangonissetes de Massapà, per sant Antoni no cal dir que es feia i es fa, per sant Blai, garroveretes del Papa, pels Darrers Dies, coca de sobrassada, i la coca amb tallades, per Pasqua, les Mones, encara que

Avui hem anat a la Pastisseria de Can Moranta i hem mantingut una molt interessant conversa amb en Xisco. Fa ja molts d'anys que ens coneixem i ens és de sobres conegut l'entusiasme i l'estimació que té per la seva professió, en Xisco no és un pastisser més que de, manera rutinària, es dedica al seu negoci. En Xisco és un vertader estudiós de la nostra gastronomia, que duu a terme un gran labor d'investigació d'un aspecte tan important de la nostra cultura. En Xisco és una persona que sempre ha estat molt apropada a l'Obra Cultural, ja el 1988 va impartir unes sessions d'un Curset de Cuina que la nostra delegació va organitzar, va ser en ocasió d'aquest curset que varem tenir la sort de conèixer una persona d'un tracte exquisit que mentre parles amb ell et va contagiant el seu entusiasme per la pastisseria i per la gastronomia en general. Hem parlat del llibre que n'Antoni Contreras està preparant sobre Cuina Tradicional Mallorquina en l'elaboració del qual ell hi pren part activament. Hem parlat de moltes coses que no sé si les podré fer cabre en aquesta pàgina.

la nostra vertadera Mona és el Tradicional Rotllo i així podríem seguir per totes les èpoques de l'any. Tinc la intenció de fer un llibre sobre tot això.

-Xisco, quina recepta ens donaràs?

-com que estam en temps en què hi ha moltes llimones, perquè els lectors de Sa Plaça puguin aprofitar-les, et donaré la recepta de la CREMA DE LLIMONES que es molt bona de fer i molt bona.

CREMA DE LLIMONES

Ingredients

- 1 tassó de suc de llimona de 2 decilitres
- una llimona ratllada
- mig quilo de sucre
- 150 grams de mantega
- 4 ous romputs com per fer una truita.

elaboració: Es posa tot junt al foc fins que sigui espès, després es passa per un colador (xino) i ja està.

A SA POBLA HO DONAM TOT (II) ELS COLORS DE LA SANG

PAU NANA I ELS DONANTS

Per Nofre Pons

Coppola ha tenyit el suc de tomàtiga del seu Dracula per fer-lo més fosc, el que es una manera de dissimular el fet evident de que la seva pel·lícula es un cant a la vida. Ha posat de moda Dràcula, però la nostra tradició cristiana ho ha recordat sempre: la sang es metàfora de vida, i bevent LITERALMENT la sang del Mestre, ens infon la vida perdurable. Els vampirs viuen gràcies a la sang robada...i les sangoneres també. Difícilment es pot aconseguir un símbol mes universal per assenyalar la força vital.

Parlar de donants de sang a Sa Pobra es parlar d' un home. Es parlar d' una voluntat, d'una curolla que ha donat sentit a la vida d' aquest pobler: Pau Torrens, Nana. La seva ha estat una conversa ajornada tres vegades fins a poder consumir-se. Per l'amo en Pau era molt important que hi hagués una tercera persona a la conversa. El jove acòlit de la seva feina, en Biel Gost Serra. Amb ells dos xerram un assoliat matí de diumenge, i de la conversa em resta sobre tot aquest esperit de servei, però també d'orgull, que traspua la parella: l' esperit dels que fan una COSA QUE TE UN SENTIT EN ELLA MATEIXA.

A Sa Pobra fem unes 1200 donacions a l'any. Dona sang un 10% del total de la població

Començam amb un recordatori històric:

-El 2 de Desembre de 1974 es va fer la primera jorn de donació a Sa Pobra. També vaig donar jo el meu primer mig litre de sang -parla l'amo en Pau. -Varem esser 23 poblers, i això ja mos va omplir d'orgull. Des de llavors, hem anat augmentant el nombre i volum de les donacions. Al 1978 la Germandat va fer un homenatge a Sa Pobra per la seva tasca en les donacions.

Cada quan ve l'autobús de les donacions?

En Biel Gost me treu les xifres que tradueixen el vitalisme del nostre poble.

- Acaba de fer ara una recollida de quatre dies, tres diumenges i un dissabte. Després vindrà al Juliol, i a l'Octubre. Aquesta vegada hem fet 408 extraccions. Preferentment de gent jove. D' elles , 46 persones eren noves, sense donacions prèvies.

Jo faig notar que això suposa que el 10- 12% de tots els habitants de Sa Pobra, si contam repeticions, dona sang cada any. Si comparam aqueixes dades amb les d'Inca (2.5%) o Felanitx (2.2%), pobles actius a les donacions, les coses resten al seu lloc.

A Sa Pobra donam una mitjana de 500 litres de sang per any: realment, tenim un clar superàvit, i noltros que tenim dèficit per quasi tot!

La plaça de Donants de

Sang: una satisfacció adicional. Si haguessiu pogut triar, l'amo en Pau, plaça de Donants o plaça de Pau Torrens?

La contesta no es fa en paraules. Les dissimulada lüentor dels ulls d'en Pau Nana no deixen lloc a dubte.

Per aquestes tasques has de tenir una visió netament col·lectiva de la vida, en contra dels individualismes que mos rossequen.

-Donants ho som tots, i no n'hi ha de mes importants que d'altre. Plaça dels donants de Sang s'ha de dir.

Aprofiten el parlar del nou espai verd per recordar les males condicions en que està a cinc mesos escassos d'haver-se inaugurat.

-Hem hagut d' anar a netejar la pedra de pintura i guix amb les nostres pròpies mans. De les flors, ja no en resta ni una, i els at.lots aprofiten la llosa per tirar-s'hi en patí.

Calen mesures per part de l'Ajuntament, - mes vigilància,mes enllumenat - i també per par del poble -mes consciència cívica. i l una pista de patí oficial!.

Vull que contestin els dos entrevistats, l' amo en Pau i en Biel, a la pregunta inevitable: - per què ho feis?.

La contestació, però, transcrita en les meves notes, fon les dues veus.

-Donar sang et porta a una satisfacció immediata. Es difícil de definir, però molt fàcil d' experimentar quan ho fas. El dirigir això a Sa Pobra, ja es

gratificant per ell mateix sense que necessitem cap alta compensació.

Quin color te la sang?:

Els reis han dut a la meua filla un microscopi. Una de les primeres feines que vaig tenir jo va esser punxar-me un dit per veure la sang: son uns globulets com donuts, d'un color NO Vermell, ans verd-grogós. La paraula leucèmia, vol dir literalment sang blanca, que es el color que mostra el líquid d'aquests malalts a fases avançades. La sang, quasi mai es vermella.

Quin color té la sang?. Vos diré de quin color la veig jo. D'els colors de l'arc de Sant Martí. Ja haureu sentit el bell i antic conte d'els indis de Nortamèrica: que els guerrers de l'Arc de Sant Martí, mescla de races,

mescla de sangs, han de venir a salvar la Terra, tota la Terra, de les seves amenaces.

Crec que, a Sa Pobla, els guerrers de l'arc de Sant Martí, els autèntics **RAINBOW WARRIORS** son aquells que, com les persones amb les que he parlat avui, com els que varem poder escoltar fa un més, creuen que el donar es un acte de fe en l'home. Es fer que el teu cos vagi més enllà de la punta dels dits.

DONAR ES PRACTICAR RECICLATGE VITAL

LES PERSONES

Donar sang es un intercanvi. Una transacció. Dones força vital i reps aquella inefable sensació de formar part d'una entitat solidària que es diu Humanitat. Qui facilita el donar sang a SA POBLA?

*Televisió Poblara, per la seva definició

*Pau Torrens: tothom el coneix com a Pau Nana. La seva vida es de color vermell fosc. Diu que de dins la tomba ajudarà a que els poblers demostrin qui son amb el donar sang. Sense ell, res d'aquest somni no seria possible.

*Biel Gost Serra. Es el "doff" d'en Pau. Te les condicions per substituir un dia, que volem llunya, el "mestre". Bon cor, discreció. Honradesa.

*L'Església: el primer rector que va recolzar la campanya de donants fou el "Rector Senceller": Jaume Vallés. Des de llavors, Miquel Mulet, Joan Perelló i Sebastià Salom han feta seva aquesta clara consigna dels que creuen que donar la vida es important que reber-la.

*"Els de Palma". D.Jeroni Alberti, Victor Gistau, Mª Josep Rotlà, tenen a Sa Pobla entre cotons, per veure si els altre pobles prenen llum.

*Els donants. Tots. L' amo en Pau en recorda alguns que, especialment joves, ha deixat de donar sang perquè ja no son entre nosaltres. Magdalena Forteza, Biel Cladera, Guillem Gost. N'hi ha d' altres que no sortiran mai en lletra impresa, però aixó no te gaire importancia, car ningú dona sang per sortir-hi.

* Totes les corporacions locals. Al 1974 Rafel Serra Company fou el primer. D'es de llavors fins ara tenen el recolzament del consistori.

PICSA

Distribuidor Oficial de:

AGUA FONT DEL PI

Distribuidor Exclusivo de:

VINO ANTAÑO (BRIK) - VINO PUENTE VIEJO

VINO CHIQUITO

Distribuidor de:

KAS, PEPSI, 7 UP, GREIP, LECHE PALMA CREM

CTRA. MURO, S/N. - TEL. 54 03 44 - FAX. 54 20 16

SA POBLA

MOBLES DE CUINA

SOLER

Juan Sindic, 31 - Tel. 54 08 79 - FAX 86 21 18
SA POBLA (Mallorca)

DE LLIBRES I CAVALLERS

Fa poc temps vaig descobrir que els llibres de segona mà són com les cases que han estat habitades. L'estadant anterior - que en aquest cas seria l'antic propietari i lector - molt sovint hi deixa la seva empremta: un paràgraf subratllat, un vers, un petit comentari, són sempre indicatius dels seus gusts, de les seves aficions. També l'estat del llibre ens diu coses de qui l'ha tingut. A vegades les fulles són grogues i el lloc està gastat, però en conjunt el tom està ben conservat; i és que la gent amb afició a la lectura, per plaer, per hàbit o per instruir-se, - o per una suma de les tres - sol tenir per la lletra impresa un cert respecte i una estimació perdurable, amb independència de què els toms siguin nous o vells, de luxe o de butxaca.

Per il·lustrar l'anterior, m'agradaria parlar-vos d'una autobiografia del Just i Honorable Sir Austen Chamberlain, K.G., P.C., M.P. - perdonau la pompositat, però ja que ell ho posa així jo li aplaudeixo i respect el gust-. El volum, que vaig trobar fa un parell d'anys pel mòdic preu de 300 pts, interessa no sols a l'aficionat a la història contemporània, també constitueix un ric anecdotari on trobam personatges tan nostres com el que l'autor anomena **Monsieur** de Madariaga. Des del Secretariat de la Lliga de Nacions, Madariaga il·lustra les diferències entre francesos i anglesos amb el següent comentari: "No és que sigui impossible aconseguir que França i Anglaterra vegin les coses de la mateixa manera, és que els seus ulls són tan distints..."

L'antic propietari, que firmà al full de guarda amb les inicials J.R.G. i datà l'adquisició de l'obra el 19 de març de

1937, fa uns subratllats molt curiosos: quan l'autor explica la seva activitat ho- res abans de declarar-se la I^a Guerra Mundial, hi trobam marcat a llapis: "El Gabinet estava molt dividit...però mentrestant Winston, actuant amb la seva pròpia autoritat, havia mobilitzat la flota. Durant la nit del dimecres tots als barcos varen sortir de Portsmouth travessant el Canal, una línia de vaixells de 25 milles - segons l'expressió del mateix Winston - sense que ni una paraula transcendís a la premsa..." Finalment, al darrer full hi perdura un comentari personal, també datat el 12 d'octubre del mateix any i escrit amb ploma estilogràfica: "A vegades pens an la meua pròpia ambició".

Ja que estem en l'àmbit de l'anglofília manifesta, podem assegurar que si aquest llibre hagués caigut en mans d'en Sherlock Holmes i no a les meves, en aquestes hores no solment sabríem que el propietari era un fervent "churchi- lià", que evidentment havia tingut ambi- cions polítiques o diplomàtiques, també ens assebeutaríem de quina marca de ci- garretes li agradava fumar, si tenia un gos, si havia servit a l'Índia o havia estat a Verdun.

A mi me basta amb imaginar-lo, no com un d'aquests anglesos que es posen vermells al sol de l'estiu, però que mai es torren, i només aconseguen que els fugi la pell a trossos mentre res- fresquen el ganyot amb glops de cervesa. El nostre personatge no era d'aquests, sinó dels d'aspecte pulquèrrim amb "jipi- japa" de palla, bastó i monòcle. D'aquells pocs que al mes d'agost no es treien la corbata per qüestió de principis, i feien l'aperitiu amb xerès o whisky amb soda.

Sir Austen Chamberlain

El típic cavaller britànic retirat a la Mallorca del 37 -any perillós- on segu- rament va haver de deixar els seus llibres mentres era rescatat amb certa pressa, però sense perdre ni la calma ni la com- postura, per un d'aquells vaixells que la Royal Navy enviava a rescatar els súb- dits de Sa Majestat, quan considerava que estaven en perill. El govern de la seva illa i la força de les naus -les matei- xes que en Winston havia mobilitzat l'any 14 - garantien aquest privilegi, mentre el "nostre" govern i la seva força servien per...per fer exactament tot el contrari!

Avui els privilegiats segueixen parlant la mateixa llengua, però l'imperi s'ha trasllatat a l'altra ribera de l'oceà i, majoritàriament, no en saben res de **Monsieur** de Madariaga ni del molt Just i Honorable Sir Austen Chamberlain. En el món ja no en queden de cavallers britànics, una espècie que pareixia inex- tingible. Aquestes coses ja només les tro- bam als llibres, al cinema i - és clar - a la imaginació.

COMERCIAL TORRENS, S.A.

C/. Joan Sindie, s/n.
Telf. 54 07 41
Fax. 54 05 41
07420 SA POBLA
(Mallorca)

Celler
Ca'n Cotà

Carrer Lluna, 27 - Tel. 86 21 55
07420 Sa Pobla (Mallorca)

SAT O NO SAT? VET-AQUI LA QUESTIÓ

La SCAG, la Societat Cooperativa Agrària i Ramadera, que agrupa uns 150 socis, està estudiant la possibilitat de transformar-se en una SAT, Societat Agrària de Transformació, i poder així optar als ajuts de la Comunitat Econòmica Europea. Per a dur a terme aquesta operació rebrien 60 milions de pessetes del Govern Balear, a través de Semilla, SA. Els pagesos haurien d'aportar altres 60 milions. I segons una primera enquesta als interessats, aquest pareix ésser un dels principals obstacles per dur endavant la transformació.

La idea de crear una SAT va sorgir de la necessitat de replantejar solucions per contrarestar els efectes de la competència de productes procedents de fora de Mallorca i que estan envaïnt el mercat. Aquest és el cas de la patata holandesa, de la qual ja han arribat 600 tones per abastir part dels hotels de cara a la temporada turística. A pesar dels costos del transport el preu de la patata importada d'Holanda és més barata que la que es produeix a Mallorca ara mateix.

Una altra de les raons que impulsen la SAT, és la d'agrupar tots els comerciants i els pagesos sota una mateixa organització per evitar així la guerra de preus. De fet, els pagesos que no estiguin dins la SAT no podran optar als ajuts comunitaris. La presència dels comerciants en la SAT és vital. De no entrar-hi pot perillar l'èxit de la SAT i mantenir la situació actual de guerra de preus a la baixa.

Quan al funcionament, la SAT (Societat de Transformació Agrària) presenta poques diferències respecte a una cooperativa. Hi ha un president, una junta rectora i una assemblea general que regeixen la gestió de l'entitat. Però la intervenció del Govern Balear, a través de Semilla, SA, implica la presència d'un gerent, així com de personal d'aquesta oficina que controlaran la gestió de la cooperativa i del capital aportat. I aquest punt és el que suscita més entrebancs per als comerciants que no semblen disposats a deixar el control de la comercialització a la figura del gerent.

Una altra novetat és la supervisió de la CEE, que consistirà en controlar la sembra, fer una estimació de l'esplet i ordenar l'oferta de la producció o bé la destrucció dels excedents. Un sistema que ja ha posat en marxa la SAT dels cítrics que cada mes destrueix dues-centes tones de taronges. Un avantatge d'aquest sistema és que els excedents són pagats al mateix preu que al mercat i que permet fer una producció planificada. Ara bé, l'operació auspiciada per la Conselleria d'Agricultura topa amb l'obstacle de l'aportació de capital dels pagesos. La majoria se mostra reàcia a subscriure les vint mil pessetes per quartó que s'exigeixen als socis per formar part de la Societat. Dels 150 socis de la SCAG només 30 es mostren ja disposats a invertir en la nova societat. La resta se decanta per negociar de nou amb la Conselleria d'Agricultura els crèdits, els

terminis i la quantitat final a pagar. Per fer rendible l'operació es necessiten un total de 3.000 quartons d'hortalisses. Aquesta xifra equival al cens que va fer l'SCAG entre els seus socis, l'any 1989. De llavors ençà bona part dels terrenys censats com d'hortalisses han passat a cultivar cítrics.

La transformació de l'SCAG en SAT obrirà les portes a nous pagesos que s'hi vulguin integrar. De fet pot suposar de nou la unió dels pagesos de Sa Pobla en una mateixa cooperativa. Des del punt de vista polític, és una ocasió valuosa.

Prova d'això és l'interés demostrat pel mateix president Gabriel Cañellas, que ha intervingut directament en les negociacions a més del batle de Sa Pobla, Jaume Font, que fa de mitjancer entre els pagesos i la Conselleria d'Agricultura, que pressionen perquè es faci l'acord.

Però ni la presència d'aquests, ni la del conseller d'Agricultura i el gerent de Semilla, SA, Llorenç Rigo, han pogut esvair els recels dels pagesos, escaldats per la fallida de la CAP i les promeses incomplertes pel Govern Balear. Tampoc els comerciants se mostren disposats a deixar la comercialització que fins ara detenten en mans d'un gerent i perdre així el control d'un mercat que ja coneixen. Així i tot, la major part coincideix en la necessitat de salvar el sector agrari d'un futur que es preveu negre.

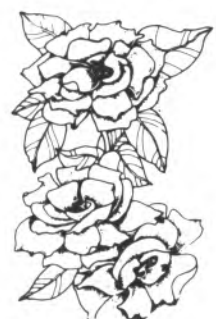
X. Sastre

Flors de son Bonafús

Cultiu i Venda de Flors

Gladiols - Clavells
Tulipans - Iris

a 1 km. de Sa Pobla, Crta. Can Picafort
Tels. 54 14 71 - 54 09 93 Finca de Son Bonafús
Camí dels Gorrións 07240 Sa Pobla

BASQUET

Començam pel minibàsquet, i direm que només han disputat dos partits amb resultat ben diferent, ja que guanyaren al CIDE A per 56 a 41, mentre que perderen enfront del Patronat per 77 a 26.

L'equip infantil segueix en bona línia i ha guanyat dos dels tres partits que ha jugat en les darreres setmanes; cal destacar la contundent victòria a la pista del Perles Manacor per 16 a 86. L'equip és cinquè a la classificació i a dos punts del tercer.

L'equip cadet ha guanyat els dos darrers partits, un dels quals enfront del líder de grup l'Andratx, que fou derrotat per 37 a 35. L'equip cadet també està en la cinquena posició del grup B-1.

Pel que fa als equips superiors, el Juvenil masculí ha guanyat dos dels darrers quatre partits disputats i ha finalitzat la lliga en la sisena posició amb un balanç final de tretze partits guanyats

per nou de perduts. Ara l'equip disputarà el trofeu "Jorge Juan".

El juvenil femení només ha pogut guanyar un dels quatre partits i fou contra el Bàsquet Inca per 35 a 39. Ara li resten tres partits per a concloure la lliga i segueix a la desena posició.

L'equip senior de Tercera divisió autonòmica també només ha guanyat un dels darrers quatre partits en la lligueta de promoció de Descens. La victòria fou contra la Salle per 67 a 62. Hem de mencionar el fet que en el darrer partit disputat contra L'impremta Bahia es produí un final ben polèmic, ja que quan els poblers guanyaven de 79 a 77 i a manca de quatre segons, l'equip rival aconseguí un bàsquet triple, però la taula ja havia aturat el temps, per la qual cosa lògicament la jugada s'havia de repetir, emperò l'àrbitre la donà per bona. El club ha presentat un recurs a la Federació en el qual s'explica detalladament aquest incident.

Pere Soler

UD POBLENSE per Triay

Resaltar la bona línia que està seguint el Poblense dins del campionat de Tercera Divisió qui, després d'uns partits de compromís ha sabut sortir del clot de mal joc i mals resultats per a tornar a agafar la bona línia i romandre a una posició còmoda a la taula general de la classificació.

Els darrers resultats aconseguits per l'equip que entrena en Nico Lopez, enfront del Atlètic Balears dins Sa Pobla i la victòria dins del camp del Ciutadella, són prova evident de que el Poblense mantindrà sense cap tipus de complicació aquesta Tercera Divisió.

EL CASA MISS-JOTUL A PER L'ASCENS

Pel que fa referència al Casa Miss Jotul de tercera regional, hem de dir que el proper diumenge comença la fase d'ascens a Segona Regional i que l'equip que presideix en Francesc de Casa Miss no ha de tenir cap tipus de problema per aconseguir aquest ascens, després del bon paper que ha desenvolupat durant tot el campionat de lliga durant el que no ha perdut cap partit.

Drogueria
Ferreteria
Pesca

Jugueteria
Perfumeria
Regal

CA'N MUNAR

C/ Major, 36
Tel. 54 03 98

SA POBLA
Fax 86 23 61

RESTAURANT

MARINA

Cuina

Mallorquina

C/ Marina, 15

Tel. 54 09 67

SA POBLA

NAIXEMENTS

gener	27	Teresa M. Sanchez i Caldentey
febrer	3	Francesca Serra i Cabanelles
	4	Maria A. Perelló i Mir
	10	Neus Server i Bonnin
	22	Joan Moranta i Pastor
	23	Miquel Perelló i Amorós
març	6	Maria Dolors Pastor i Pol

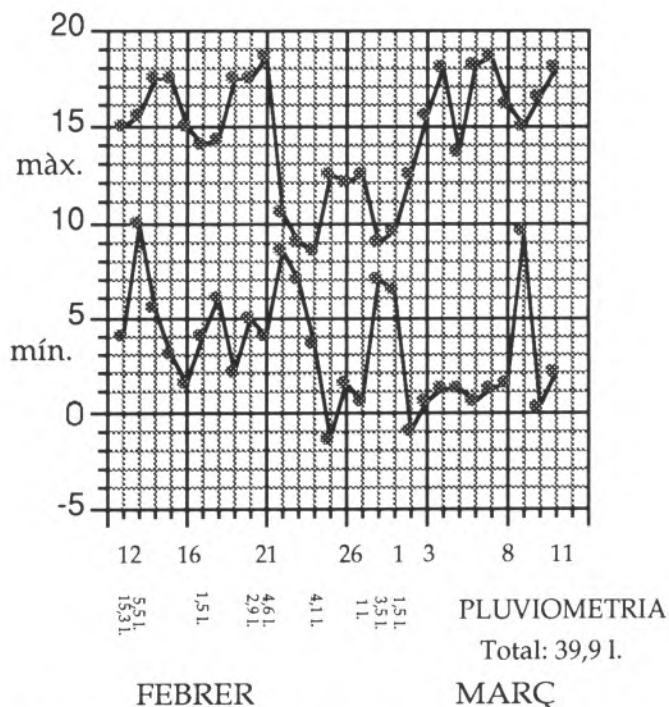
7 de febrer de 1927: Isabel Gamundí i Socies
(inscrite fora de temps)

MATRIMONIS

febrer	13	Antoni Pujol i Marqués
		Antònia Crespí i Terrassa
	13	Sebastià Vicens i Seguí
		Maria M. Martínezi i García
	27	Francesc Caimari i Gost
		Maria M. Canyelles i
Mayol		
	27	Antoni Moragues i Serra
		Margalida A. Picó i Siquier
març	6	Miquel Riutort i Terrassa
		Margalida Gómez i Zarco

DEFUNCIONS

Febrer	2	Bartomeu Serra i Cladera
		"Panxa", 81 anys
	3	Rafel Comes i Socies
		"Garrut", 77 anys
	4	Jaume Cladera i Cantallops
		"Buïnes", 81 anys
	7	Gabriel Serra i Serra
		"Mussol", 62 anys
	8	Joana Palou i Cantallops
		"Pistola", 77 anys
	9	Tomàs Palou i Palou
		"Tomàs", 85 anys
	9	Catalina Serra i Bibiloni
		"D'en Roc", 64 anys
	10	Guillem Serra i Serra
		"Rotget", 60 anys
	10	Martí Vilalta i Madern
		86 anys
	13	Catalina Crespí i Payeres
		"D'en V. Petrer", 77 anys
	20	Rafel Socies i Vallespir
		"Corró", 88 anys
	20	Magdalena Caldés i Serra
		"Pollera", 84 anys
	23	Francesca Serra i Cladera
		"Panxa", 83 anys
	26	Antònia Crespí i Pons
		"Parrila", 68 anys

NECROLÒGICA

Aquests dies passats dos col·laboradors de la nostra revista s'han hagut d'acarar amb la mort de dos éssers estimats. El passat dia 4 moria la mare de'n Nofre Pons, i el 9, el pare polític de n'Alexandre Ballester. La redacció de la revista SA PLAÇA vol donar el seu condol a ambdues famílies i espera que puguin trobar el reconfort tan necessari en aquests dies.

AGRAÏMENT

Els fills i família de na Maria Sureda Real, davant la ia impossibilitat de agrair personalment totes les mostres de solidaritat que han rebut, volen fer publica la seva gratitut al poble de sa Pobla. Gràcies.

CARRER MERCAT, 16.

TELF. 86 21 86.

FAX. 86 22 23

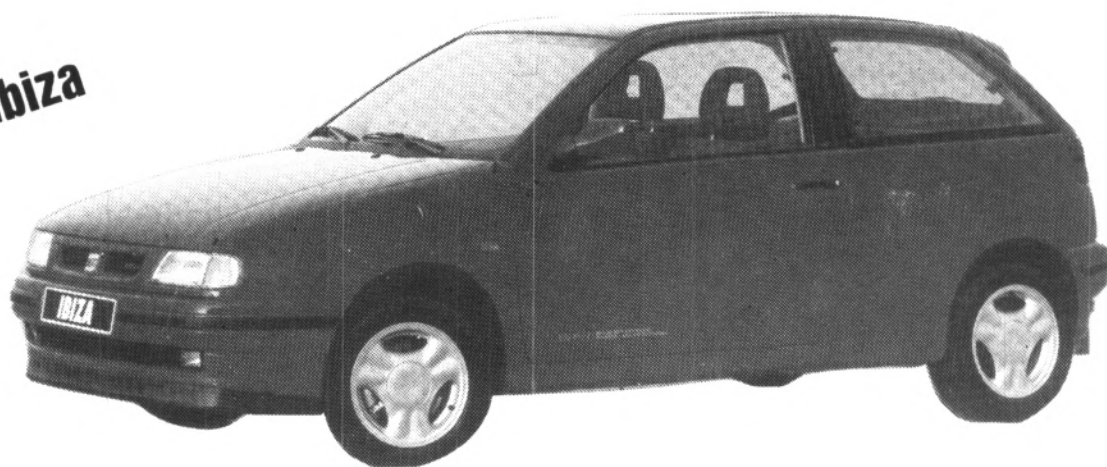
SA POBLA.

LA REESTRENA D'UN ÈXIT

AQUÍ

EL TENS

Seat Ibiza

Aguiló i Bennàssar, concessionari oficial de SEAT NORTE MALLORCA es complau a convidar-vos a la presentació del nou SEAT IBIZA, que tindrà lloc al proper dia 26 de març a les 19 hores.

Aguiló i Bennassar, S. A.
(AIBSA)

C/ Ptge. des Tren, 1-3 . Tels. 54 22 68 i 54 01 96 -SA POBLA

C/ Antoni Maura, s/n. Tel. provisional 88 08 57 - INCA